

**การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคม
สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
The Evaluation of Academic Social Service of Buddhist Radio
Broadcasting Station in Mahachulalongkornrajavidyalaya
University Nakhonratchasima Campus**

พระมหาสุพร รุกขิตตมโม, พระครูสังวรารักษ์,
เบญจมาศ สุวรรณวงศ์, เสฐียร ทั้งทองมะดัน, ประสพฤกษ์ รัตนรงค์¹
และธวัชชา เดชสุภา²

Phramaha Suporn Rukkhitadamma, Phrakru Sangwaraphirak,
Benjamas Suwannawong, Sathien Thangthongmadan,
Prasoprek Rattanayong and Thawatcha Detsupa
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา¹
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhonratchasima Campus, Thailand
Nakhonratchasima Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: benjabeautyhealth31@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาผลการประเมินการบริการวิชาการแก่สังคม และแนวทางในการพัฒนารายการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ ภารกิจมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้ฟังรายการวิทยุทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์

ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การทดสอบค่า t-test, F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการทางสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.75 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.50 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.75 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 26.75 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.75 ระดับความพึงพอใจการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างรูปแบบรายการ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.79) และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านเทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.79)

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนาวิทยาเขตนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของประชาชนที่แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนาวิทยาเขตนครราชสีมา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลการประเมินการบริการวิชาการแก่สังคมของสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา มีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ ภารกิจมหาวิทยาลัยคือบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ในรูปแบบที่หลากหลาย และแนวทางในการพัฒนารายการบริการวิชาการแก่สังคมพบว่ารายการบริการวิชาการแก่สังคมของสถานีวิทยุควรมีเนื้อหาที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม มีรูปแบบเนื้อหาที่น่าสนใจและมีการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในรายการและผู้ดำเนินรายการควรต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาทักษะ เทคนิควิธีการนำเสนอรายการให้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินผล; บริการวิชาการแก่สังคม; สถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนา

Abstract

This research objectives are 1) to study the satisfaction of receiving the academic service on mcunkr Buddhist Radio broadcasting Station 2) to compare the level of satisfaction of academic service to the society on the Buddhist radio broadcasting system classified by personal factors, 3) to study the result of the evaluation of academic in social service and the method to develop a program of academic service to society on radio broadcasting Buddhism consistent with identity University mission the samples were people who listened to the Buddhist radio programs on the radio that 400 listeners in NakhonRatchasima Campus, data were analyzed using percentage, standard deviation and t-test and F-test.

The findings revealed:

1. The satisfaction on the academic service of the Buddhist radio broadcasting station at mcunkr. The sample is females, 58.75% of them are between the ages of 41-50 years, and 35.50%. The undergraduate level has listeners, or 58.75% and businesses / private businesses accounts for 26.75%. The average monthly income of 10,000 - 20,000 baht, or 41.75% of the satisfaction level of academic service to the society on the Buddhist radio broadcasting station . The result states that the highest level of satisfaction ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.81) was the benefit received from the item ($\bar{x} = 4.83$, SD = 0.80). It has Followed by the item structure ($\bar{x} = 4.02$, SD = 0.79) and the least satisfaction was the technical presentation of the facilitator ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.79).

2. The findings on satisfaction of academic services with the society of Mahachulalongkornrajavidyalaya University radio station NakhonRatchasima Campus by personal factors, say that the personal factors are classified by sex, age, education level and monthly income. The satisfaction of the academic service to the society on the Buddhism radio broadcasting Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus is not different with the statistical significance level .05.

3. The result on the evaluation of academic social service of Buddhist radio broadcasting station in Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhonratchasima Campus is related by identity and function of the MCU University that is academic social

service of Buddhist in multimedia. The guidelines for the development of academic service programs for the society. The result states that the social service of the radio station should contain the content of focuses on information, knowledge of Buddhism and various aspects. The benefits to the public and society are interesting content format, there are an opportunities for the listenes to participate in the program. The trainer should be trained and develop skills, techniques to make the show more attractive and effective.

Keywords: The Evaluation; Academic Social Service; Buddhism Radio Broadcasting Station

1. บทนำ

การบริการวิชาการผ่านสื่อต่างๆ วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่มีความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้อย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะอยู่ในห้องถิ่นใด ในขณะที่สื่ออื่นๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์อาจเข้าไม่ถึง จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของกลุ่มผู้ฟังในทุกๆ พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นชนบทหรือชุมชนเมือง ผู้รับฟังได้อย่างกว้างขวาง เป็นสื่อที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ฟัง สามารถตอบสนองผู้ฟังในระดับปัจเจกบุคคล และระดับสังคม วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทอย่างมากในวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นสื่อสารมวลชนมีพื้นที่เครือข่ายส่งกระจายเสียงครอบคลุมทั่วประเทศ วิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลต่อผู้ฟังและมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในสังคม ผลิตรายการและผู้ดำเนินรายการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีจรรยาบรรณในการนำเสนอรายการเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา (สถานีวิทยุเฉลิมพระเกียรติ) จังหวัดนครราชสีมา แห่งที่ 1 ก่อตั้งโดย คณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา

ได้เล็งเห็นความสำคัญในการใช้สื่อวิทยุเพื่อสนองงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัด โดยพระราชสีมาภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมาและพระราชวิมลโมลี รองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา ได้อนุมัติเงินทอดผ้าป่าสังฆประชาสามัคคีให้มหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาสถานีวิทยุฯ ให้เป็นสถานีวิทยุพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งตามขั้นตอนและระเบียบชั่วคราวของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเริ่มทดลองออกอากาศที่มุขอาคารเรียนชั้นสี่ตั้งแต่ วันที่ 4 เดือนกันยายน พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาใช้ชื่อสถานีว่า “สถานีวิทยุพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา” ส่งกระจายเสียงด้วยระบบ FM ความถี่ 99.75 เมกะเฮิรตซ์ และวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2548 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รับสถานีวิทยุพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา ไว้เป็นเครือข่ายของสถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (วพช.) และได้มีพิธีเปิดป้ายสถานีวิทยุอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 13

พฤษภาคม 2548 ปัจจุบันสามารถส่งกระจายเสียงได้ ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครราชสีมา ได้จัดให้มีรายการวิทยุในสถานีฯ เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ งานสำนักงานพระพุทธศาสนา งานด้านศาสนา รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ของคณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา ชื่อรายการ แวดวงธรรมเสียง ออกอากาศ ทุกวันจันทร์ เวลา 09.00-10.00 น.

บุคลากรสายวิชาการ ควรมีงานบริการวิชาการ ซึ่งสามารถนำมาคิดภาระงานตลอดภาคการศึกษาแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถา บรรยาย หรืองานสอนภายนอกที่ได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัย งานบริการวิชาการแก่สังคม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของรายการวิทยุที่นำเสนอออกไป ความสนใจที่จะสำรวจความต้องการการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาคุณภาพการดำเนินรายการวิทยุบริการวิชาการสู่สังคมการประเมินผลการบริการวิชาการ สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมาของบุคลากรนำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบการจัดรายการจากการวัดความพึงพอใจ ข้อมูลเชิงคุณภาพสะท้อนการดำเนินงาน โดยเฉพาะการนำผลการประเมินรายการวิทยุในสถานีฯ เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ งานสำนักงานพระพุทธศาสนา งานด้านศาสนา งานภารกิจของมหาวิทยาลัย การบูรณาการกับการเรียนการสอน การวิจัย

การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมสถานีวิทยุวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา FM.99.75Mhz ของวิทยาเขตนครราชสีมา จะสะท้อนผลงานบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียง วิทยาเขตนครราชสีมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจสำรวจประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อค้นหาความต้องการการบริการวิชาการแก่สังคมผ่านการจัดรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียง วิทยาเขตนครราชสีมา และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารายการ รูปแบบรายการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและพัฒนาคุณภาพของสถานีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาผลการประเมินการบริการวิชาการแก่สังคมและแนวทางในการพัฒนารายการบริการวิชาการสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ภารกิจของมหาวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการสำรวจ (Survey Method) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) สัญลักษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) (Laping, et al., 2017 : 125-134) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนผู้ฟังรายการวิทยุทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่าง จากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ซึ่งสามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ 384 คน ผู้วิจัยจึงปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ การเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้ฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมาในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่าที่มีความเที่ยงตรงเป็นรายข้อ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐาน โดยการใช้การทดสอบค่า t-test และ F-test

4. สรุปผลการวิจัย

การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

1.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75

1.2 ระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างรูปแบบรายการ และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านเทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์กลุ่มผู้รับบริการวิชาการ รับฟังรายการวิทยุและกิจกรรมบริการวิชาการ การปฏิบัติกิจกรรมทำบุญ ปฏิบัติธรรม ชื่นชอบและพึงพอใจในประโยชน์ที่ได้รับจาก

รายการและโครงสร้างรูปแบบรายการเน้นธรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ ประยุกต์พระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม อัตลักษณ์บัณฑิตคือ มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะรายการประเภทบรรยายธรรมและการสอนวิปัสสนา ผู้ฟังสามารถนำคำสอนของผู้ดำเนินรายการไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ รวมถึงมีส่วนร่วมกับผู้ดำเนินรายการ สวดมนต์ นั่งสมาธิ เจริญวิปัสสนาตามขณะฟังรายการสด

1.3 ด้านโครงสร้างรูปแบบรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ 1) รายการทางด้านความรู้ทางพระพุทธศาสนา รองลงมาคือ 2) ความบันเทิงและบริการสาธารณะ และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ 3) ระยะเวลาในการออกอากาศ โดยโครงสร้างรูปแบบรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียง พระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา เน้นรายการทางด้านความรู้ทางพระพุทธศาสนา และความบันเทิงและบริการสาธารณะ โดยรายการเพลงเก่าสร้างความพอใจแก่ผู้ฟังมาก อีกทั้งช่วงต้นรายการจะใช้บริการข่าวสาร บริการสาธารณะ ซึ่งสร้างการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรายการได้มาก สำหรับระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด เป็นเพราะระยะเวลาในการออกอากาศมีความไม่เหมาะสม

1.4 ด้านเนื้อหาสาระของรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ

1) สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน รองลงมาคือ 2) สามารถเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ฟัง และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ 3) เนื้อหารายการกระชับรัดกุม กลุ่มผู้ฟังที่เป็นพระสงฆ์ นักบวช และผู้สูงอายุสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะรายการบรรยายธรรมต่างๆ ที่มีเนื้อหาสาระของรายการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกกลุ่ม เพิ่มพูนความรู้ ตรงกับความพึงพอใจของผู้ฟัง รายการทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และสถานีวิทยุไปจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เน้นกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ พระสงฆ์ นักบวช เยาวชน สนองตอบความต้องการสังคม

1.5 ด้านเทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ 1) ผู้ดำเนินรายการนำเสนอเนื้อหาสาระได้น่าสนใจ รองลงมาคือ 2) ผู้ดำเนินรายการทำให้ผู้ฟังมีความเพลิดเพลิน และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ 3) ผู้ดำเนินรายการมีการยกตัวอย่างประกอบในรายการสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน การบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา ผู้ดำเนินรายการนำเสนอเนื้อหาสาระได้น่าสนใจ สอดคล้องกับประเภทรายการแบ่งเป็นรายการธรรมะ รายการเน้นการสนองตอบผู้ฟังสูงอายุ กลุ่มผู้ฟังชาวพุทธ การนำเสนอรายการธรรม ชาวพุทธสัมพันธ์ การสอนวิปัสสนา ตอบและแนะนำการปฏิบัติธรรม สำหรับผู้ดำเนินรายการทำให้ผู้ฟังมีความเพลิดเพลิน เช่น รายการเพื่อนเดินทาง รายการเพลงเก่า ผู้ดำเนินรายการเปิดโอกาส

ให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะชาวพุทธสัมพันธ์ ผู้ฟังรายการจะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้ดำเนินรายการ อีกทั้งผู้ดำเนินรายการมีการยกตัวอย่างประกอบในรายการสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ผู้ดำเนินรายการสามารถสร้างความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้ฟัง

1.6 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ 1) รายการมีเนื้อหาสาระธรรมะที่เป็นประโยชน์ รองลงมาคือ 2) เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ 3) กระตุ้นให้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีการสื่อสารต่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันตาม การบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการมีเนื้อหาสาระธรรมะที่เป็นประโยชน์ เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน โดยเฉพาะรายการที่ผู้ดำเนินรายการสด ผู้ฟังจะโทรเข้ารายการร่วมแลกเปลี่ยนสำหรับการกระตุ้นให้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีการสื่อสารต่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน นั้นทางสถานีวิทยุกระเจาเสียง มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา มีเน้นส่งเสริมเพียงการให้บริการวิทยุออนไลน์

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา มจร. นครราชสีมา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า กลุ่มผู้ฟังแม้จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่การรับรู้และนำข้อมูลจากรายการไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับรูปแบบรายการของสถานีวิทยุกระเจาเสียงของวิทยาเขตนครราชสีมา ซึ่งโครงสร้างรูปแบบรายการ สามารถสนองตอบความต้องการทุกกลุ่มผู้รับบริการ และการรับฟังรายการวิทยุขึ้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจต่อโครงสร้างรูปแบบรายการ เนื้อหาสาระของรายการ เทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ

3. ผลการประเมินการบริการวิชาการแก่สังคมและแนวทางการพัฒนารายการบริการวิชาการสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ภารกิจมหาวิทาลัย พบว่า การบริการวิชาการแก่สังคมของสถานีวิทยุกระเจาเสียงพระพุทธรศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา มีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ ภารกิจมหาวิทาลัย คือบริการวิชาการด้านพระพุทธรศาสนาในรูปแบบที่หลากหลาย

ได้แก่ การบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจ่ายเสียงพระพุทธศาสนา และแนวทางการพัฒนารายการบริการวิชาการ พบว่า รายการบริการวิชาการแก่สังคมของสถานีวิทยุควรมีเนื้อหาที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม มีรูปแบบ เนื้อหาที่น่าสนใจ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในรายการ เช่น รายการบรรยายธรรมภาคปฏิบัติ และจัดกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนาบริการแก่ผู้ฟัง รายการชาวพุทธสัมพันธ์ และผู้ดำเนินรายการควรมีการฝึกฝนและพัฒนาทักษะ เทคนิควิธีการนำเสนอรายการให้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. อภิปรายผลการวิจัย

ความพึงพอใจต่อการรับบริการวิชาการทางสถานีวิทยุวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างรูปแบบรายการ และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านเทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความบันเทิง แก่ผู้ฟังรายการ จะมีคุณภาพและน่าสนใจยิ่งขึ้นหากผู้ดำเนินรายการหรือผู้ที่ทำหน้าที่พูดคุยกับผู้ฟังเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการพูดและการนำเสนอเนื้อหาของรายการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง สามารถ

ดำเนินรายการได้อย่างราบรื่นและเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชฌุ คงสำรวย (Kongsumruai, 2007) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า ผู้รับฟังมีความพึงพอใจต่อการรับฟังสถานีวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการประเภทสาระความรู้และรูปแบบรายการประเภทบันเทิง มีการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ทันทต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา หินเธาว์ (Hintheo, 2007) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการวิทยุชุมชนตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนตำบลหัวรอมีความเห็นว่าวิทยุชุมชนตำบลหัวรอมีรูปแบบและเนื้อหาที่น่าสนใจและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ผู้ดำเนินรายการมีความรู้ในเรื่องที่ดำเนินรายการเป็นอย่างดี มีอัธยาศัยดีและเป็นกันเองกับผู้ฟัง เนื้อหารายการประกอบด้วย การให้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่นและความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม เนื้อหายืดหยุ่นไม่ตายตัว มีรูปแบบที่หลากหลายและน่าสนใจ

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ฟังส่วนใหญ่มีความสนใจและต้องการใน

การฟังวิทยุไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพงศ์ เขตปิยรัตน์ (Khetpiyarat, 2007) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับฟังที่มีต่อ รายการวิทยุ “ธ.ก.ส. เพื่อนเกษตรกร”: ศึกษาเฉพาะ กรณีผู้ฟังที่รับฟังจากทางสถานีวิทยุมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีระดับความพึงพอใจต่อรายการไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05

การพัฒนารายการบริการวิชาการสถานี วิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ ภารกิจ มหาวิทยาลัย ผลจากการประเมินโครงการและการ สัมภาษณ์เชิงลึกพบว่ารายการบริการวิชาการแก่ สังคมของสถานีวิทยุ ควรมีเนื้อหาที่เน้นการให้ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและ ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม มีรูปแบบ เนื้อหาที่น่าสนใจ และมีการเปิดโอกาส ให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในรายการ และผู้ดำเนิน รายการควรต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาทักษะ เทคนิควิธีการนำเสนอรายการให้มีความน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของสุนีย์ หนูสง (Noosong, 2006) ได้ศึกษา เรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุชุมชน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการสื่อสารของวิทยุชุมชน (Participatory Communication) ได้สร้าง

ลักษณะแบบสองทาง คือ การสื่อสารที่สามารถ ได้ต่อกันได้ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เนื่องจาก วิทยุชุมชนสามารถช่วยแก้ปัญหาภายในชุมชนได้ วิทยุชุมชนเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และเมื่อวิทยุชุมชนได้แจ้งข้อมูล ข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงแล้ว ประชาชนจะเกิดความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ วิทยุชุมชน ยังเป็นสื่อเพื่อสร้างความบันเทิง และทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ระดับความพึงพอใจในการบริการ วิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียง พระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครราชสีมา ด้านที่มี ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากรายการและต่ำสุดคือ ด้านเทคนิคการนำเสนอ ของผู้ดำเนินรายการ ดังนั้น ทางสถานีวิทยุกระจาย เสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ควรให้ ความสำคัญกับประโยชน์ที่ผู้ฟังจะได้รับจากรายการ โดยเน้นให้เนื้อหาของทางรายการสถานี วิทยุ ประกอบด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ทาง ด้านพระพุทธศาสนาและด้านต่างๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม มีรูปแบบและ เนื้อหาที่น่าสนใจ และควรมีการปรับปรุงในด้าน เทคนิคการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการให้มีการ พัฒนาดียิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็น

ว่า ผู้ฟังให้ความสนใจกับเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น ผู้ดำเนินรายการต้องมีความรู้ในเรื่องที่ดำเนินรายการเป็นอย่างดี มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาพูด ต้องชัดเจน ถูกต้อง และคล่องแคล่ว รู้จักการปรับใช้น้ำเสียงให้มีความเหมาะสมกับเวลา โอกาส และรูปแบบ รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองกับผู้ฟังและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการพัฒนารายการให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนารูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมทางสถานีวิทยุกระจายเสียง พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

2.2 การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาการรายการวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

References

- Academic Affair Office. (2016). *McU Lector's Job Description Book*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University : Mcu Copy Printer Office.
- Hintheo, B. (2007). To Study Behaviors Receive News Attitude and Participation in Control Model and Time Table of Puplic Radio Station at Mueng Distric Pitsanulok Province. *Report of research Result*. Greduad School : Piboonsongklam Rachabhat University.
- Khetpiyarat, P. (2007). Satisfactory of Listener's Arcriculter Friend's Radio: a Case Study of Listeners from Kasetsat University Radio. *Researchtation of Master of Art in Scien*. Greduad School : Kasetsat University.
- Koontz, H. (1993). *Management : A Global Perspective*. Heinz Weirich : Mcgraw-Hill.
- Kongsamruay, W. (2007). A Way in Development of Puplic Radio. *Researchtation Master of Art*. Greduad School : South City Technology University.
- Laping, U. (2017). Problems in Class of English for Buddhist AcademicPurpose a Case Study of Master Degree Students, Master of Arts Program in Buddhism and Philosophy Mahamakut Buddhist University Lanna Campus Thailand. *Dhammathas Academic Journal*, 17(1), 125-134.

- Noosong, S. (2006). Puplic's Paticipative Communication of Puplic Radio Station on Muengdistric Ratchaburi. *Report of Research Result*. Greduad School : Chombueng Rachabhat University.
- Oakley, P. (1984). *Approaches to Participation in Rural Development*. Geneva : Internation Office.
- Polsri, S. (1990). *Theology and Civic Development Rule*. Bangkok : OS Printing House.
- Rangchai, Y. (2003). *Evolution : Methodology of thinking and Practice*. Thrd'3 Printing. Bangkok : Chulalongkorn University.